

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/64/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121572070
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Brondoš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2025:6121572070.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Brondoša a členov senátu JUDr. Agnesy Hricovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobkyne: A. B. nar. XX.X.XXXX, C. XXXX/XX, XXX XX D., zastúpená: JUDr. JClíc. B. A., E., s.r.o., Južná trieda 28, Košice, proti žalovanému: Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, Košice, IČO: 00 691 135, o zaplatenie 7.283,33 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo 17. januára 2023, č. k. 10C/8/2022 - 229

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Bývalý Okresný súd Košice II, výkon súdnictva z ktorého prešiel od 1. júna 2023 na Mestský súd Košice na základe § 18m ods. 2 zák. č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, v aktuálnom znení (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“), napadnutým rozsudkom vo veci samej zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 7.283,33 eura s príslušenstvom (úrokmi z omeškania), v podstatnom na podklade tvrdenia, že je spoluvlastníčkou pozemkov (parcela registra „C“ č. 4010/2 - trvalý trávny porast o výmere 69 m², parcela registra „C“ č. 4297/19 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 85 m², parcela registra „C“ č. 4300/13 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 812 m², , parcela registra „C“ č. 4304/30 - ostatná plocha o výmere 1767 m², parcela registra „C“ č. 4309/4 - ostatná plocha o výmere 71 m² a parcela registra „C“ č. 4311/64 - ostatná plocha o výmere 1566 m², zapísaných na LV č. XXXXX v katastrálnom území B.) v lokalite Borovicový háj, ktorá je v zmysle strategického dokumentu mesta Košice - Miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES) schváleného uznesením č. 811/2013 MZ špecifikovaná ako Mestské biocentrum regionálneho významu BC – RM, a teda má charakter verejnej zelene, prevádzkované žalovaným, pričom právny režim užívania pozemkov nie je medzi stranami upravený. Za užívanie pozemkov bez právneho dôvodu v období od 14.12.2019 do 14.12.2021 si žalobkyňa uplatnila náhradu zodpovedajúcu obvyklej výške nájmu a veľkosti jej spoluvlastníckych podielov.

2. Súd prvej inštancie vzal za skutkový základ napadnutého rozsudku tvrdenia žalobkyne, považujúc ich za nesporné ohľadne vlastníctva nehnuteľností, ich výmery a skutočnosti, že pozemky v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne sú situované v lokalite „Borovicový háj“ a sú súčasťou verejného priestranstva s využitím územia ako verejnej zelene, prístupné neobmedzenému okruhu užívateľov, spĺňajúce znaky verejného priestranstva. Skutkovo ustálil, že „Borovicový háj“ vznikol po r. 1960, od počiatku bol identifikovaný na parcelách č. 4352, 4354, 4311, 4304/1, 4304/3 a 4304/6 v celkovej výmere 11,4245 ha evidovaných do roku 1987 ako les v lesnom a pôdnom fonde a po tomto roku sa zámerom Národného výboru mesta Košice mala z Borovicového hája vytvoriť mestská zeleň - obvodový park,

správou ktorého bol poverený Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košíc, ktorý správu ku dňu 30.11.1987 odovzdal Záhradníckemu a sadovníckemu podniku mesta Košíc - Správa verejnej zelene Košice, čo vyplynulo z Hospodárskej zmluvy o prevode správy národného majetku zo dňa 10.11.1987. Doplnil, že ku dňu účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. právo hospodárenia k predmetnému nehnuteľnému majetku preukázal Záhradnícky a sadovnícky podnik mesta Košice, pričom delimitačným protokolom z 28.6.1991 bol tento majetok odovzdaný Správe mestskej zelene v Košiciach, ktorá bola zriadená na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva v Košiciach č. 7/B zo dňa 14. mája 1991 ako rozpočtová organizácia mesta, ktoré skutočnosti mal preukázané z protokolu o prechode vlastníctva, majetkových práv a záväzkov, v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí z 3.5.2004.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 1 ods. 1 a § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, § 1 ods. 1 a 2, § 2 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej tiež len „zákon č. 66/2009 Z.z.“) a § 151n ods. 1, § 151o, § 100 ods. 1 a 2 a § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). K nedostatkom delimitačného protokolu, ktoré žalobkyňa namietala, uviedol, že predmetom delimitácie bol podľa prílohy č. 1 Borovicový háj ako celok, pričom v konaní nebolo nikdy sporné to, že pozemky, ktoré sú predmetom tohto konania, sú súčasťou Borovicového hája, s tým, že jednotlivé parcely a ich označenie tak ako boli obsiahnuté vo vtedajších podkladoch pre budúci zámer, napr. rozhodnutie o využití územia Borovicového hája na obvodový park z roku 1985, či geometrický plán z roku 1982 predložený žalovaným, prešli postupnými zmenami. Následne venoval pozornosť charakteru lokality Borovicový háj. Poukázal pri tom na závery rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. septembra 2022 sp. zn. 6Co/78/2022, ktorý zároveň vyriešil otázku aplikácie zákona č. 66/2009 Z. z. na lokalitu Borovicový háj a náhrady za vecné bremeno s tým súvisiacu. K žalobkyňou vyžadovanému stavebnému povoleniu na Borovicový háj súd dodal, že verejná zeleň nie je stavbou v zmysle stavebného zákona a vo vzťahu k verejnej zelene tak, ako má na mysli zákon č. 66/2009 Z. z. (§ 4 ods. 1), preto k 1.5.1991 nemohlo byť vydané stavebné rozhodnutie. Ešte pred tým ako posúdil námietku premĺčania nároku žalobkyne vznesenú zo strany žalovaného vyporiadal sa s otázkou charakteru (povahy) tejto náhrady za vecné bremeno. Keďže zákon č. 66/2009 Z.z. neobsahuje úpravu týkajúcu sa priznania náhrady za zriadenie vecného bremena, poukázal na aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý opakovane rozhodol o tom, že náhrada za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. je náhradou jednorazovou. Pri posudzovaní námietky premĺčania vznesenej žalovaným dospel k záveru, že právo žalobkyne na zaplatenie náhrady za vecné bremeno (uplatnenej za obdobie od 14.12.2019 do 14.12.2021) je premĺčané, nakoľko nebolo uplatnené v zákonom stanovenej dobe troch rokov, počítanej odo dňa účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t.j. od 1.7.2009, keď žalobkyňa podala žalobu na súde dňa 14.12.2021, teda po márnom uplynutí premĺčacej doby. Z tohto dôvodu súd prihliadol na žalovaným vznesenú námietku premĺčania a žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žalovanému, ktorý bol síce v konaní úspešný, nárok na náhradu trov konania nepriznal, keďže mu žiadne preukázateľne trovy účelne vynaložené nevznikli.

4. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa, z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, pretože mala za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa jej odvolacej argumentácie súd prvej inštancie na vec nesprávne aplikoval zákona č. 66/2009 Z. z. Poukázaním na konkrétne rozhodnutia súdov, podľa ktorých patrí vlastníkom zaťažených pozemkov náhrada vo forme opakujúceho sa plnenia, vytkla súdu prvej inštancie porušenie princípu jej legitímnych očakávaní a právnej istoty. Podrobne opísala, prečo na vec nemožno aplikovať zákon č. 66/2009 Z. z. a prečo súd prvej inštancie nesprávne považoval lokalitu Borovicový háj za stavbu a navyše za povolenú stavbu. V ďalšej časti prezentovala svoj interpretačný náhľad na aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z. na predmetnú vec vo vzťahu k zákonom stanoveným kritériám potrebných pre splnenie vzniku zákonného vecného bremena so záverom, že právo zodpovedajúce vecnému bremenu v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. vzniklo iba k pozemkom pod stavbami ktoré sú uvedené v §1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., a nie k takým pozemkom, na ktorých sa nachádza cintorín, športový areál alebo verejná zeleň, teda ktoré sú uvedené v §1 ods. 2 cit zákona. Z tohto dôvodu jej vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 451 nasl. Občianskeho zákonníka. Nesúhlasila s konštatáciou súdu prvej inštancie ohľadne ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu v otázke charakteru náhrady. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutia prvoinštančných a odvolacích

súdov, ktoré považovala za ustálenú rozhodovaciu prax, a ktoré považovali odplatu za vecné bremeno podľa §4 zákona č. 66/2009 Z. z. za opakujúca sa. V ďalšej časti polemizovala s právnym názorom Najvyššieho súdu SR prezentovaným v jeho uznesení sp. zn. 8Cdo/17/2019 z 30. novembra 2020 ohľadne formy náhrady. Podrobne vytkla súdu prvej inštancie, že sa nevyporiadala s princípom právneho štátu a princípom jej legitímnych očakávaní, keďže podávala žalobu v čase judikatúry, ktorá už bola konštantná a zastávala právny názor, že odplata za vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. je vo forme opakujúceho sa plnenia, renty. Vo vzťahu k premlčaniu jej nároku uviedla, že premlčaciu lehotu nemožno počítvať odo dňa účinnosti zákona 66/2009 Z. z., pretože k tomuto dňu jej objektívne nemohlo byť známe, že má nárok iba na jednorazovú odplatu, ktorej premlčacia lehota plynie odo dňa účinnosti zákona a za situácie, ak to v priebehu 10 rokov nebolo známe ani súdom. Svojimi odvolacími námietkami poukazujúcimi na to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vytýkajúcimi nesprávne právne posúdenie veci, žalobkyňa podľa posúdenia odvolacieho súdu uplatnila odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. V odvolaní odvolateľkou formálne citovaný ďalší odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP nebol podopretý konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a tak podľa posúdenia odvolacieho súdu nebol tento ďalší odvolací dôvod odvolateľkou materiálne, a preto ani procesne účinne uplatnený. Odvolací súd v tejto spojitosti upriamuje pozornosť na záver vyplývajúci z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 90/2019 z 5. novembra 2019, v zmysle ktorého odvolací dôvod nemôže spočívať len na všeobecnom vyjadrení nespokojnosti s rozhodnutím bez bližšej špecifikácie vytýkaných nesprávností v kontexte konkrétnych okolností prípadu. Napokon odvolací súd pre úplnosť poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu, vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 CSP viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto porušenia zistil (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

6. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas (§ 362 CSP) a oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, uplatnené odvolacie dôvody nie sú preukázané a napadnutý rozsudok je vecne správny, a preto ho odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil v jeho zamietavom výroku vo veci samej, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania. Odvolací súd sa stotožňuje v celom rozsahu s vecne správnymi a aj úplnými dôvodmi napadnutého rozsudku, v ktorých súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti boli pre jeho rozhodnutie zásadné, podľa akej právnej normy vec posúdil a z akých podstatných dôvodov žalobu zamietol, s odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax súdov, pričom sa náležite vysporiadal tiež s relevantnými argumentmi strán, žalobkyňou opakovane namietanými v podanom odvolaní, ktoré mali pre posúdenie prejednávanej veci zásadný význam.

7. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 24.9.2025 o 9:40 hod., po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a webovej stránke krajského súdu a pri zachovaní lehoty podľa ust. § 219 ods. 3 CSP.

8. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a predchádzajúci procesný postup súdu prvej inštancie v konaní v intenciách uplatnených odvolacích dôvodov a odvolaním vymedzeného zamerania odvolacieho prieskumu a dospel k záveru, že súd prvej inštancie z vykonaných dôkazov správne zistil skutkový stav veci, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyplynuli z prednesov a zhodných tvrdení strán alebo inak vyšli v konaní najavo, skutkové zistenia podradil pod relevantné hmotnoprávne predpisy, ktoré aj správne interpretoval a aplikoval na zistený skutkový stav, pričom otázku povahy náhrady za zriadenie zákonného vecného bremena na pozemkoch žalobkyne podľa zákona č. 66/2009 Z.z. ako aj otázku premlčania uplatneného nároku na základe námietky

žalovaného posúdil so správnym záverom, že uplatnené právo je premlčané a nakoľko sa žalovaný premlčania účinne dovolal, z tohto dôvodu premlčané právo žalobkyni nemožno priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta OZ).

9. V súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP preto odvolací súd odkazuje na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré považuje za vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP), a tiež úplné z hľadiska posúdenia všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá CSP).

10. Na vecnej správnosti napadnutého rozsudku nič nemení ani podané odvolanie, v ktorom žalobkyňa opakovane uviedla skutočnosti a námietky prednesené už v prvoinštančnom štádiu konania, ktoré nie sú spôsobilé privodiť pre ňu priaznivé rozhodnutie. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa s tvrdenými skutočnosťami a relevantnou argumentáciou sporových strán (i s argumentmi žalobkyne, ktoré opakovane namieta v podanom odvolaní) vysporiadal v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia správnym spôsobom, v plnom súlade so zákonom i závermi ustálenými právnou praxou a jeho právnym záverom niet čo vytknúť.

11. Je potrebné bez výhrad súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že v posudzovanom prípade boli preukázané všetky relevantné skutočnosti odôvodňujúce aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z., nakoľko na pozemkoch žalobkyne, ktoré sú predmetom sporu, sa nachádza verejná zeleň, tzv. Borovicový háj nad Popradskou ul. v Košiciach, ktorý prešiel z vlastníctva štátu (v správe Záhradníckeho a sadovníckeho podniku, š.p. Košice) do vlastníctva žalovaného dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, t.j. k 1.5.1991, pričom na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnená verejná zeleň (teda nenachádzajú sa na nich žiadne stavby), ktorá prešla do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu (ktorým je zákon č. 138/1991 Zb.), sa úprava zákona č. 66/2009 Z.z. (vzťahujúca sa na pozemky pod stavbami) vzťahuje primerane, čo je explicitne vyjadrené v ust. § 1 ods. 2 tohto zákona. Samotný zákon č. 66/2009 Z.z. pre účely usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnená (tiež) verejná zeleň, predpokladá, a to bez určenia akýchkoľvek kvalitatívnych či kvantitatívnych parametrov, že jej vlastník môže byť odlišný od vlastníka pozemku, na ktorom sa nachádza. Tým je aj z pohľadu odvolacieho súdu daný jasný podklad pre záver, že tak ako pozemky pod stavbami, aj pozemky pod verejnou zeleňou (tiež pod športovým areálom a pod cintorínom), už v samotnej podstate môžu byť - za splnenia ďalších predpokladov vzťahujúcich sa na usporiadanie pomerov v čase účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., zaťažené zákonným vecným bremenom podľa tohto zákona. Vo svetle odvolacej argumentácie žalobkyne spochybňujúcej označenie danej lokality ako verejnej zelene, odvolací súd k dôvodom napadnutého rozsudku dodáva, že pod verejnou zeleňou netreba rozumieť len samotný porast (biotop), ale skladbu prírodných (porast je jedným z nich), krajinných, architektonických a inžinierskych prvkov, ktoré vznikli spolupôsobením človeka a prírody, ktorá vo svojej komplexnosti predstavuje funkčne a esteticky jeden celok. O tom, že charakteristiku verejnej zelene spíňa tiež lokalita Borovicového lesíka nad Popradskou ul., ktorá je považovaná za významné mestské biocentrum regionálneho významu, celé desaťročia využívané širokou verejnosťou ako oddychová zóna na športovo-rekreačné účely, v danom prípade nemožno mať ani podľa posúdenia odvolacieho súdu (zhodne s názorom súdu prvej inštancie), rozumné pochybnosti. Zohľadňujúc legislatívne oddelenie vlastníctva verejnej zelene a pozemku pod verejnou zeleňou a prihliadajúc na povahu verejnej zelene, ktorá sa spôsobom obmedzenia vlastníckych oprávnení majiteľa pozemku od stavieb v podstate nijak neodlišuje, odvolací súd nenašiel racionálnu oporu pre záver, že by (len) primerané použitie úpravy zákona č. 66/2009 Z.z. vzťahujúcej sa na stavby, v sebe nemalo subsumovať tiež usporiadanie vzťahu k pozemku zriadením vecného bremena (§ 4 zákona). Rovnako odvolací súd nevzhliadol najmenší dôvod, pre ktorý by závery rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, na ktoré súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku výstižne odkázal, nemali byť použiteľné na tento prípad len preto, že riešili náhradu za vecné bremeno zriadené na základe toho istého zákona, za tých istých okolností a s tým istým obsahom, len na pozemkoch pod inou entitou.

12. Odvolací súd sa stotožňuje i so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého vlastníkom zaťažených pozemkov za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z. patrí primeraná náhrada, ktorá má jednorazovú povahu, nemá teda charakter opakovaného plnenia a premlčuje sa v lehote troch rokov odo dňa účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. (1.7.2009), t.j. najneskôr sa tento nárok premlčal dňom 1.7.2012, pričom aj v posudzovanom prípade právo žalobkyne na náhradu za zriadenie vecného bremena na pozemkoch sa premlčalo, nakoľko nebolo uplatnené v zákonom stanovenej premlčacej

lehote - žalobkyňa podala žalobu na súde dňa 14.12.2021, teda po márnom uplynutí premlčacej lehoty, a preto premlčaný nárok žalobkyni nebolo možné priznať. Odvolací súd poznamenáva, že zamietavé rozhodnutie súdu prvej inštancie v danom spore (z dôvodu premlčania práva žalobkyne na jednorazovú náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva) je v plnom súlade so závermi ustálenej rozhodovacej praxe prezentovanej recentnými rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, citovanými v odôvodnení napadnutého rozsudku, v zmysle ktorých náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. je jednorazová a vzniká tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona, t.j. 1.7.2009, pričom sa premlčuje v lehote troch rokov počítanej od účinnosti tohto zákona.

13. Správnosť záveru súdu prvej inštancie o jednorazovej povahe náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z., potvrdzujú aj ďalšie nedávne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktorý toto riešenie už považuje za svoju ustálenú rozhodovaciu prax (porov. uznesenie sp. zn. 5Cdo/161/2023 zo dňa 28.11.2024), pričom medzičasom bolo jedno z rozhodnutí najvyššieho súdu založené na tomto riešení už aj publikované (uznesenie sp. zn. 7Cdo/49/2023 zo dňa 26.6.2024, uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe pod č. 46/2024).

14. Odvolací súd nesúhlasí s odvolacou námietkou žalobkyne, že v čase podania žaloby existovala ustálená súdna prax najvyšších súdnych autorít, ktorá by nárok na náhradu za zákonom č. 66/2009 Z.z. zariadené vecné bremeno považovala za nárok vo forme opakujúceho sa plnenia.

15. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikatórne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, treba do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu zahrnúť aj rozhodnutia publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávanej Najvyšším súdom ČSFR, Najvyšším súdom ČR a Najvyšším súdom SR v dobe do 31.12.1992, ako aj rozhodnutia uverejnené v Zborníkoch stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR vydaných SEVT Praha v rokoch 1974 (č. I, 1965 – 1967), 1980 (č. II, 1964 - 1969) a 1986 (č. IV, 1970 - 1983), pokiaľ sú stále použiteľné (najmä z hľadiska ich súladu s hodnotami demokratického právneho štátu) a neboli prekonané neskoršou judikatúrou. Napokon vzhľadom na čl. 4 ods. 2 CSP je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie.

16. Dňa 30.11.2020 (viac ako rok pred podaním žaloby) bolo vydané rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 8 Cdo 17/2019, v ktorom tento vyslovil právny názor, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. vzniká jednorázovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. (1.7.2009) a teda, že nemá charakter opakovaného plnenia. Najvyšší súd SR následne obrat v judikatúre potvrdil napr. v uznesení sp. zn. 1 Cdo 171/2021 z 27. októbra 2021, ktoré odkazuje v tejto otázke na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8 Cdo/17/2019. Z tohto myšlienkového konštruktu ďalej vyplýva, že nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom zriadeným zákonom č. 66/2009 Z.z. sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynúcej od účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. (1.7.2009). V čase podania žaloby teda existovala ustálená súdna prax najvyšších súdnych autorít, ktorá nárok na náhradu za zákonom č. 66/2009 Z.z. zariadené vecné bremeno považovala za nárok vo forme jednorazového plnenia, z ktorého dôvodu žalobkyňa nemohla legitímne očakávať, že jej bude priznaná náhrada vo forme opakujúceho sa plnenia.

17. Pokiaľ ide o prípadný rozpor vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi, odvolací súd konštatuje, že Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/64/2025 riešil otázku, či „je námietka premlčania vznesená žalovaným v rozpore s dobrými mravmi z dôvodu, že vzhľadom na nejednotnosť

judikatúry súdov (kedy tieto túto náhradu raz priznávali ako opakujúcu sa dávku a raz ako jednorazovú náhradu), a ktorá sa na jednorazovej náhrade ustálila až v priebehu tohto konania, nezavinili, že im premlčacia lehota márne uplynula (tým, že nevedeli, že si majú žiadať túto náhradu ako jednorazovú, lebo nevedeli ako sa táto judikatúra časom vyvinie)“, nasledovne: „Iba samotná nejednoznačnosť judikatúry súdov (resp. ich rozdielna rozhodovacia činnosť) v otázke povahy náhrady za zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. (v podobe jednorazovej náhrady alebo opakujúceho sa plnenia) nemôže byť dôvodom na vyhodnotenie podanej námietky premlčania ako rozpornej s dobrými mravmi (najmä za situácie, kedy sa žalovaný voči žalobcom nedopustil žiadneho protiprávneho konania, ich pozemky neužíva pre vlastné účely, nebol zákonodarcom pri prijímaní uvedeného zákona, nezavinil rozdielnu rozhodovaciu prax súdov, a v podaní žaloby na zaplatenie tejto náhrady ako jednorazovej, žalobcom nijako nebránil). Skutočnosť, že žalovaný týmto de facto nie je nútený pristúpiť k pozemkovým úpravám (príp. k zámene pozemkov, ich odkúpení a pod. - t. j. k trvalému usporiadaniu vzťahov k pozemkom), resp. že nie je v tomto smere limitovaný časom, nemala vplyv na vyhodnocovanie námietky premlčania ako rozpornej s dobrými mravmi, nakoľko ak by takúto náhradu za vecné bremeno (jednorazovo) žalovaný žalobcom aj uhradil, ani táto skutočnosť by ho k pristúpeniu k takýmto pozemkovým úpravám nemohla nijako donútiť (jednoducho by ju uhradil a naďalej by pozemky užíval dovtedajším spôsobom). Inak povedané, samotné priznanie tejto jednorazovej náhrady (pri prípadnom zohľadnení námietky premlčania ako rozpornej s dobrými mravmi) rozhodnutie žalovaného pristúpiť k pozemkovým úpravám (príp. k inému trvalému vysporiadaniu týchto pozemkov) nijako neovplyvní. Práve naopak jej zaplatením, by mu odpadol dôvod túto situáciu riešiť, napr. tieto pozemky v budúcnosti zameniť alebo odkúpiť.“

18. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny v jeho napadnutom zamietavom výroku vo veci samej, ako aj v závislom výroku o trovách konania, majúcom správny základ v zmysle § 255 ods. 1 CSP v plnom procesnom úspechu žalovaného v spore.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu nárok na ich náhradu nepriznal, nakoľko neúspešná žalobkyňa nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému, ktorý mal v spore plný úspech, žiadne trovy v odvolacom konaní preukázateľne nevznikli.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky: a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania

len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a to v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).